Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
Вучэбна-метадычнае аб’яднанне
па адукацыі ў галіне культуры і мастацтваў

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

МАСТАЦТВАЗНАЎЧЫ СЕМІНАР

Тыпавая вучэбная праграма
для ўстаноў вышэйшай адукацыі
па спецыяльнасці 1-21 04 02 Мастацтвазнаўства (па напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-21 04 02-05 Мастацтвазнаўства
(інтэграванае)

Мінск
БДУКМ
2013

Складальнік

В.П. Пракапцова, загадчык кафедры беларускай і сусветнай мастацкай культуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», доктар мастацтвазнаўства, прафесар

Рэцэнзенты:

кафедра гісторыі і тэорыі мастацтваў установы адукацыі «Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў»;

В.У. Дадзіёмава, загадчык кафедры беларускай музыкі ўстановы адукацыі «Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі», доктар мастацтвазнаўства, прафесар

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Рэкамендавана да зацвярджэння ў якасці тыпавой:

кафедрай беларускай і сусветнай мастацкай культуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 3 ад 27.10.2011 г.);

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 2 ад 29.11.2011 г.);

навукова-метадычным саветам па мастацтвазнаўстве Вучэбна-метадычнага аб'яднання па адукацыі ў галіне культуры і мастацтваў (пратакол № 6 ад 18.01.2012 г.)

Адказны за рэдакцыю *В.Б. Кудласевіч*
Адказны за выпуск *В.П. Пракапцова*

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Тыпавая вучэбная праграма «Мастацтвазнаўчы семінар» распрацавана для ўстаноў вышэйшай адукацыі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з патрабаваннямі адукацыйнага стандарту па спецыяльнасці 1-21 04 02 Мастацтвазнаўства (па напрамках) напрамку спецыяльнасці 1-21 04 02-05 Мастацтвазнаўства (інтэграванае).

Дысцыпліна «Мастацтвазнаўчы семінар» накіравана на фарміраванне ў студэнтаў інтэграванага, кампаратыўнага прынцыпу вывучэння ўсіх відаў традыцыйных (музычнага, тэатральнага, выяўленчага) і тэхнагенных (кіна-, відэа-, тэлевізійнага, экраннага) мастацтваў, развіццё навыкаў правядзення пашыранага культуралагічнага аналізу мастацкага твора, а таксама на засваенне метадаў напісання самастойных аналітычных тэкстаў.

«Мастацтвазнаўчы семінар» як інтэграваная, тэарэтычная і практыка-арыентаваная дысцыпліна абапіраецца на інавацыйную метадалогію кампаратыўнага асэнсавання і вывучэння культуралагічнай і мастацтвазнаўчай практыкі і здзяйсняе сувязі з комплексам сацыяльна-гуманітарных і прыродазнаўчых навук: «Філасофія», «Педагогіка і псіхалогія», «Сацыялогія» і інш.

Мэта дысцыпліны – навучыць тэарэтычна асэнсоўваць, крытычна аналізаваць і апісваць творы і з’явы мастацтва.

Задача дысцыпліны – набыць уменні пісьмова выказваць асабістае меркаванне аб функцыянаванні артэфактаў у розных жанрах мастацтвазнаўчых работ.

У выніку засваення дысцыпліны выпускнікі павінны *ведаць:*

– прынцыпы перыядызацыі мастацтвазнаўства;

– жанравыя разнавіднасці мастацтвазнаўчых даследаванняў;

– спецыфіку мастацкай крытыкі і мастацтвазнаўства;

– гістарычныя працэсы развіцця мастацтвазнаўства;

– прынцыпы перыядызацыі мастацтва і мастацтвазнаўства;

– працы вядучых даследчыкаў у галіне мастацтвазнаўства і культуралогіі;

– класіфікацыю жанраў мастацтвазнаўчых даследаванняў;

– сучасныя прынцыпы ўспрымання мастацтва і аналітыкі творчых працэсаў;

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

умець:

– выяўляць кампаратыўныя падыходы да стварэння твораў мастацтва розных гістарычных перыядаў;

– вызначаць тыпалогію і класіфікацыю жанраў мастацтвазнаўчых даследаванняў;

– выказваць пісьмова асабістае меркаванне ў розных жанрах мастацтвазнаўчых прац;

– выкарыстоўваць набытыя веды ў прафесійнай мастацтвазнаўчай практыцы;

– крытычна ацэньваць асаблівасці развіцця сучаснай мастацкай культуры;

– праводзіць аналіз вербальных мастацтвазнаўчых тэкстаў у гістарычнай рэтраспектыве іх стварэння;

– пісьмова выкладаць свае аналітычныя меркаванні ў розных жанрах мастацтвазнаўчых даследаванняў;

– выкарыстоўваць атрыманыя веды і навыкі ў навукова-даследчай і педагагічнай дзейнасці.

Метады (тэхналогіі) навучання:

– тэхналогіі вучэбна-даследчыцкай дзейнасці;

– навукова-пошукавыя метады на аснове вывучэння спецыяльнай мастацтвазнаўчай і культуралагічнай літаратуры;

– аўдыявізуальны аналіз артэфактаў;

– камунікатыўныя тэхналогіі (даклады, дыскусіі, выступленні, аналітычны агляд, рэцэнзаванне і г.д.).

У межах дысцыпліны «Мастацтвазнаўчы семінар» мяркуецца правядзенне студэнтамі самастойнай работы з асноўнай і дадатковай літаратурай, з асобнікамі перыядычнага друку ў галіне мастацкай культуры, наведванне мастацкіх музеяў, галерэй, тэатраў, філармоній, знаёмства з гістарычнымі і сучаснымі працэсамі фарміравання мастацкай творчасці.

У адпаведнасці з тыпавым вучэбным планам на вывучэнне дысцыпліны «Мастацтвазнаўчы семінар» усяго прадугледжана 140 гадзін, з якіх 80 гадзін – аўдыторныя заняткі (14 гадзін – лекцыйныя заняткі, 66 гадзін – семінарскія заняткі).

Рэкамендаваная форма кантролю ведаў – экзамен.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

Раздзелы і тэмы	Колькасць гадзін	У тым ліку	
		лекцыі	семінары
Уводзіны	2	2	
Раздзел I. Гісторыя мастацтвазнаўства			
Тэма 1. Мастацтвазнаўства як комплекс навук, якія вывучаюць тэорыю і гісторыю музычнага, тэатральнага, выяўленчага і экраннага мастацтваў	4	2	2
Тэма 2. Вытокі мастацтвазнаўства. Формы і прынцыпы вывучэння мастацтваў у эпохі Антычнасці і Сярэдніх вякоў	4	2	2
Тэма 3. Формы і прынцыпы вывучэння мастацтваў у эпоху Новага часу	4	2	2
Тэма 4. Мастацтвазнаўства Навейшага часу. Вядучыя праблемы, канцэпцыі, аўтары	4	2	2
Тэма 5. Беларускае мастацтвазнаўства	2	2	
Раздзел II. Тэорыя мастацтвазнаўства			
Тэма 6. Прынцыпы перыядызацыі гісторыі мастацтва і мастацтвазнаўства	4	2	2
Тэма 7. Тыпалогія жанраў мастацтвазнаўчых даследаванняў	4		4
Тэма 8. Тэарэтычныя аспекты вывучэння музычнага, тэатральнага, выяўленчага і экраннага мастацтваў	2		2
Раздзел III. Практыка мастацтвазнаўства			
Тэма 9. Характарыстыка навукова-публіцыстычных жанраў	4		4
Тэма 10. Класіфікацыя рэцэнзій			2
Тэма 11. Рэалізацыя вопыту і патрабаванні да напісання рэцэнзій	16		16
Тэма 12. Класіфікацыя артыкулаў	2		2
Тэма 13. Рэалізацыя вопыту і патрабаванні да напісання артыкула	18		18
Тэма 14. Курсавая работа па мастацтвазнаўстве як мадэль аўтарскага даследавання. Асноўныя патрабаванні і прынцыпы напісання	6		6
Усяго…	**80**	**14**	**66**

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Уводзіны

Мэта, задачы, структура курса, вучэбна-метадычнае забеспячэнне, сувязь з іншымі дысцыплінамі, прынцыпы арганізацыі самастойнай работы.

Раздзел І. Гісторыя мастацтвазнаўства

Тэма 1. Мастацтвазнаўства як комплекс навук, якія вывучаюць тэорыю і гісторыю музычнага, тэатральнага, выяўленчага і экраннага мастацтваў

Мастацтвазнаўства як інтэграваная навука, якая вывучае развіццё музычнага, тэатральнага, выяўленчага і экраннага мастацтваў. Трыадзінства мастацтвазнаўства: гісторыя, тэорыя, мастацкая крытыка. Мастацтвазнаўства як сукупнасць навуковых і вучэбных дысцыплін. Цэласнае вывучэнне прынцыпаў развіцця формы і зместу мастацкага твора і яго бытавання ў пэўным сацыякультурным кантэксце.

Тэма 2. Вытокі мастацтвазнаўства. Формы і прынцыпы вывучэння мастацтваў у эпохі Антычнасці і Сярэдніх вякоў

Першыя вучэнні аб музыцы ў культуры старажытных цывілізацый Усходу (Кітай, Індыя, Месапатамія). Сінкрэтычнасць мастацкіх уяўленняў у эпоху Антычнасці. Вучэнне аб этасе. Пытанні акустыкі. Фарміраванне мастацкай тэрміналогіі. Тэарэтычнае асэнсаванне прынцыпаў развіцця мастацтваў у філасофскіх трактатах Піфагора і піфагарэйцаў, Платона і яго калег па Афінскай акадэміі, Арыстаксена, Гарацыя, Вітрувія, Цыцэрона, Пінія Старэйшага і інш. Заснавальнік музыказнаўства як навукі рымлянін Баэцый і яго пяцітомная праца «Аб музычных устанаўленнях».

Тэорыя тэатральнага і выяўленчага мастацтва як неаддзельная частка тэалагічнага светапогляду ў эпоху Сярэднявечча. Тэртуліян і яго праца «Аб відовішчах». Разуменне музыкі як навукі ў эпоху Сярэднявечча. Італьянскі музыкант, тэарэтык, педагог Гвіда д’Арэца і яго рэформа натацыі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Новыя крытэрыі ацэнкі мастацкіх твораў і новы ўзровень мастацка-тэарэтычнай навукі ў эпоху Адраджэння. Заснавальнік гісторыі мастацтваў Дж.Вазары і яго кніга «Жыццеапісанні найбольш знакамітых жывапісцаў, скульптараў і дойлідаў». З'яўленне першых музычных слоўнікаў. Нідэрландскі кампазітар і вучоны Іганес Цінкторыс і яго працы «Вызначальнік музычных тэрмінаў» і «Кніга аб мастацтве кантрапункта». Практычна-тэарэтычныя даследаванні аб гармоніі, працы французскіх тэарэтыкаў у галіне тэатра Ф. Абіняка «Практыка тэатра» і Н.Буало «Паэтычнае мастацтва», трактат Леанарда да Вінчы «Аб жывапісе», тэарэтычна-метадычная дзейнасць Ч. Чэніні, Л.-Б. Альберці, А. Дзюрэра.

Тэма 3. Формы і прынцыпы вывучэння мастацтваў у эпоху Новага часу

Уяўленні аб усемагутнасці чалавечага розуму, прыярытэце асветы і навукі ў эпоху Асветніцтва. Мастацтвазнаўчыя працы філосафаў-«энцыклапедыстаў» Д.Дзідро, Ж.-Ж.Русо, Вальтэра, нямецкага асветніка Г.Э.Лесінга.

Завяршэнне складвання мастацтвазнаўства як навукі ў XIX ст. (Г. Вёльфлін). Зацвярджэнне тэрміна «музыказнаўства» (А. М. Сяроў). Увасабленне ідэі сінтэзу мастацтваў у дзейнасці творцы-рамантыка. Разуменне сінтэтычнага ўзаемадзеяння жывапісу, музыкі і літаратуры, паняцце сутнаснага адзінства мастацтваў – аснова эстэтыкі рамантызму. Р.Вагнер як філосаф і тэарэтык мастацтва. Яго распрацоўка тэорыі «музычнай драмы». Пашыранае асвятленне праблем мастацтва ў газетах і часопісах.

Тэма 4. Мастацтвазнаўства Навейшага часу. Вядучыя праблемы, канцэпцыі, аўтары

Галоўныя тэндэнцыі і прыкметы, якія фарміравалі мастацтва XX ст.: сацыяльна-гістарычныя ідэі, нацыянальныя асаблівасці, ідэйна-мастацкая праблематыка. Эвалюцыя тэарэтычных поглядаў на «новае» мастацтва і ўплыў на яго развіццё прапагандысцкай дзейнасці Ф. Марынеці, П. Пікаса, Г. Мюнха, С. Далі, В. Кандзінскага, К. Малевіча. Тэарэтычнае асэнсаванне авангардызму.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Навуковыя даследаванні ў галіне музычнага мастацтва (Х. Рыман, Э. Курт, іх распрацоўкі ў межах тэорыі музыкі; музычна-тэарэтычныя працы Г.Аберта, Х.Мерсмана, Х. Штукеншмідта і інш.). Музычна-крытычная і навуковая дзейнасць Б. Асаф'ева (Ігара Глебава). Выдатныя прадстаўнікі савецкага музыказнаўства – І. Салерцінскі, С. Скрабкоў, Л. Мазель, Г. Хубаў, А. Альшванг, Ю. Келдыш, Т. Ліванава, А. Сохар і інш. Іх навуковыя працы і крытычныя выступленні па праблемах музычнага мастацтва.

Навукова-тэарэтычныя працы аб тэатры Р. Ралана, Б. Брэхта і інш. К. Станіслаўскі і значэнне яго працы «Работа акцёра над сабой». Навукова-даследчыя манаграфіі А. Анастасьева, Б. Рудніцкага, Г. Баяджыева, Б. Растоцкага, А. Анікста, Ю. Дзмітрыева, С. Макульскага, М. Кнэбель, Б. Захавы, У. Сахноўскага-Панкеева, Г. Таўстаногава, А. Эфраса і інш. Іх роля ў развіцці сучаснай навукі аб тэатры.

Тэарэтычнае абгрунтаванне тэрміна «сацыялістычны рэалізм».

Асноўныя тэарэтычныя распрацоўкі ў галіне кінамастацтва. «Маніфест сямі мастацтваў» Р.Кануда (1911) – першая спроба тэарэтычных абагульненняў на пачатку ХХ ст. Тэарэтычныя даследаванні Б. Балаша, Р. Арнхейма, С. Эйзенштэйна, У. Пудоўкіна і інш. Фундаментальныя даследаванні гісторыі кінамастацтва Ж. Садуля, Е. Цепліцы і Е. Плажэўскага.

Тэма 5. Беларускае мастацтвазнаўства

Першыя факталагічныя звесткі пра развіццё музычнага, тэатральнага, выяўленчага мастацтва ў старажытных летапісах, трактатах, дыярыушах. Перыядычны друк другой паловы XIX – пачатку ХХ ст. як інфармацыйная крыніца мастацтвазнаўчых даследаванняў. Беларускае мастацтвазнаўства як самастойная галіна навукі ў ХХ ст. Асобы, кірункі, формы выданняў. Мастацтвазнаўчыя манаграфіі і іх аўтары, шматтомнікі па гісторыі мастацтваў, энцыклапедыі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Раздзел II. Тэорыя мастацтвазнаўства

Тэма 6. Прынцыпы перыядызацыі гісторыі мастацтва і мастацтвазнаўства

Асноўныя падыходы да праблемы перыядызацыі мастацтва і мастацтвазнаўства. Соцыум і мастацкая культура. Цывілізацыя і культура. Эвалюцыя мастацкага светаўспрымання. Эпоха і стыль. Выканальніцкі стыль. Манера і інтэрпрэтацыя. Сувязь мастацтвазнаўства з іншымі навукамі.

Тэма 7. Тыпалогія жанраў мастацтвазнаўчых даследаванняў

Трактат, апісанне, «жыццеапісанні» мастакоў (напрыклад, Дж. Вазары, што вызначыла пачатак гісторыі мастацтва як навукі).

Артыкул (навуковыя, публіцыстычныя, літаратурна-крытычныя, праблемныя, дыскусійныя, агляднвя, канстатуючыя і г.д.). Рэцэнзія (аўтарэцэнзія, крытычна-публіцыстычная, анатацыйна-інфармацыйная, унутраная, навуковая). Эсэ, інтэрв’ю, анатацыя, нарыс. Манаграфія, альбом мастацкі, ноты, альманах.

Шматтомныя выданні, слоўнікі, энцыклапедыі.

Тэма 8. Тэарэтычныя аспекты вывучэння музычнага, тэатральнага, выяўленчага і экраннага мастацтваў

Абгрунтаванне звароту да пэўнага аб’екта даследавання. Навуковасць асэнсавання. Сувязь тэарэтычных ведаў з практыкай напісання. Самастойнасць і вобразнасць мыслення. Выкарыстанне спецыяльнай лексікі і тэрміналогіі. Дакладнасць моўнай стылістыкі. Наяўнасць навуковых (рэдактарскіх) каментарыяў да мастацкіх тэкстаў, красамоўнасць цытавання, адукацыйная накіраванасць мастацтвазнаўчага тэксту, акадэмічнасць, навуковасць каментарыяў, бібліяграфічная аснашчанасць.

Сінтэз аўтарскай логікі выказвання і агульнапрынятых метадаў і прынцыпаў напісання тэксталагічнага аналізу мастацкага твора, спалучэнне тэарэтычных ведаў і практыкі назірання за актуальным мастацкім жыццём, карэктнае выкарыстанне дакументальна-факталагічнага матэрыялу, абгрунтаванне асабістых абагульненняў і вывадаў, карыстанне вобразнай, эмацыянальнай мовай.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Раздзел III. Практыка мастацтвазнаўства

Тэма 9. Характарыстыка зместу навукова-публіцыстычных жанраў

Мэта мастацтвазнаўчых публікацый. Апісальнасць фактаў. Аналіз і аўтарская ацэнка прэзенціруемых з'яў. Аб'ектыўнасць інфармавання. Метады даследавання.

Тэма 10. Класіфікацыя рэцэнзій

Рэцэнзія на зборны канцэрт ці калектыўную выстаўку; рэцэнзія на сольны канцэрт ці аўтарскую выстаўку; рэцэнзія на спектакль; рэцэнзія на кінакарціну; рэцэнзія на апублікаванае даследаванне (манаграфію, зборнік артыкулаў, альбом твораў выяўленчага мастацтва, нотную хрэстаматыю і інш.).

Тэма 11. Рэалізацыя вопыту і патрабаванні да напісання рэцэнзій

Прыкладная структура напісання рэцэнзіі на пэўны артэфакт: прынцып аб'яднання выканаўцаў ці мастакоў, агульнае і асабістае ў творчасці ўдзельнікаў канцэрта ці выстаўкі, вызначэнне значнасці дадзенага канцэрта (выстаўкі ці спектакля) для іх асабістай творчасці, а таксама для горада, краіны і г.д. Праграма (рэпертуар), яе жанравая разнастайнасць, стыль і манера мастака (музыканта-выканаўцы, драматычнага акцёра), занатаванне асабістага ўражання рэцэнзента і рэакцыі гледача (слухача) і г.д. Адлюстраванне трыадзінства ўмоў для выніковага здзяйснення канцэрта (выстаўкі ці спектакля): прадстаўленыя мастацкія творы – іх інтэрпрэтацыя (тэматыка, стылістыка) – успрыманне слухачом (гледачом). Адлюстраванне сінтэтычнай прыроды музычнага, драматычнага спектакля ці кінатвора. Вызначэнне творчага адзінства ці дамінантнага гучання аднаго (ці некалькіх) са стваральнікаў спектакля ці кінафільма: драматургічная аснова – рэжысёр – сцэнограф – дырыжор – балетмайстар – выканаўцы галоўных роляў – хор – кардэбалет – масавыя сцэны – касцюм – грым – асвятленне – агульная рытміка і пластыка спектакля ці кінафільма – кампелятыўная ці спецыяльна напісаная музыка, якая выступае (ці не выступае) сродкам драматургіі – кампазіцыя кадра – мантаж –

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

цэльнасць драматургічнай кампазіцыі і г.д. Асэнсаванне жанравых асаблівасцей, неабходнасць валодання спецыяльнай прафесійнай мастацтвазнаўчай лексікай. Далікатныя адносіны да ацэнкі работы аўтараў і выканаўцаў.

Прыкладная структура напісання рэцэнзіі на апублікаванае даследаванне: праблематыка, змест кнігі, яе структура, кампазіцыя, мова выказвання, ступень яе навуковасці, складанасці, публіцыстычнасці. Звесткі аб аўтары. Вызначэнне жанру выдання (манаграфія, зборнік артыкулаў, альбом твораў выяўленчага мастацтва, нотная хрэстаматыя і г.д.). Адзначэнне наяўнасці і якасці рэпрадукцый і ілюстрацый. Вызначэнне распрацаванасці тэматыкі ў існуючай спецыяльнай літаратуры, каштоўнасць рэцэнзуемай працы.

Тэма 12. Класіфікацыя артыкулаў

Публіцыстычны і навукова-папулярны артыкул; энцыклапедычны і навукова-праблемны артыкул; манаграфічны артыкул; аналітычны артыкул манаграфічнага выдання і ўступны артыкул да альбома рэпрадукцый ці нотнага выдання.

Тэма 13. Рэалізацыя вопыту і патрабаванні да напісання артыкула

Вызначэнне мэты напісання артыкула, актуальнасці і складанасці стану праблемы, аб’екта аналізу. Інфарматыўнасць, насычанасць актуальнымі фактамі, назіраннямі, абагульненнямі, вырашэнне асветніцкіх задач. Натуральнасць, а не дэкларатыўнасць меркаванняў, ужыванне навуковай тэрміналогіі, аргументаванасць, доказальнасць тлумачэнняў. Звесткі аб аўтары (аўтарах) рэпрадуцыруемых твораў мастацтва, вызначэнне іх стылістыкі, асаблівасцей выразнай мовы. Біябібліяграфічныя даныя.

Тэма 14. Курсавая работа па мастацтвазнаўстве як мадэль аўтарскага даследавання. Асноўныя патрабаванні і прынцыпы напісання

Вучэбна-даследчы характар курсавой работы як аснова для далейшай навуковай дзейнасці. Мэта курсавой работы ў межах

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

дысцыпліны «Мастацтвазнаўчы семінар» – фарміраванне навыкаў і авалоданне метадамі мастацтвазнаўчага ці культуралагічнага даследавання. Вызначэнне тыпаў курсавых работ іх тэматычнай разнастайнасцю: гісторыка-канцэптуальныя, «панарамныя», манаграфічныя, жанрава-аналітычныя, тэарэтыкасэнсавыя і г.д.

Структура курсавой работы. Уводзіны (вызначаюцца актуальнасць тэмы, мэта і задачы курсавой работы, аб’ект і прадмет даследавання, метадалогія і метады праведзенага даследавання, агляд выкарыстанай літаратуры, структура курсавой работы). Асноўная частка (дзве ці тры главы, кожная з якіх можа складацца з пэўных раздзелаў). Заключэнне (вынікі курсавога даследавання). Бібліяграфічны спіс. Дадаткі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная

1. *Бонфельд, М. Ш.* Введение в музыковедение : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / М. Ш. Бонфельд. – М. : Гуманит. изд. центр «ВЛАДОС», 2001. – 224 с. : ноты.

2. *Бронфин, Е. Ф.* О современной музыкальной критике : пособие для семинаров / Е. Ф. Бронфин. – М. : Музыка, 1977. – 320 с.

3. *Ванслов, В. В.* Эстетика, искусство, искусствознание : опросы теории и истории / В. В. Ванслов. – М. : Изобр. искусство, 1983. – 440 с.

4. *Введение* в литературоведение : Основные понятия и термины : учеб. пособие / Л. В. Чернец, В. Е. Хамцев, С. Н. Бройтман [и др.] / под ред. Л. В. Чернец. – М. : Высш. шк. : Изд. центр «Академия», 1999. – 556 с.

5. *История* европейского искусствознания : От Античности до конца XVIII века. Ин-т истории искусств М-ва культуры СССР / отв. ред. Б. Р. Виппер, Т. Н. Ливанова. – М. : Изд-во Акад. наук СССР, 1963. – 463 с.

6. *История* европейского искусствознания: в 2 кн. Кн. 2 : Вторая половина XIX века – начало XX века. Ин-т истории искусств М-ва культуры СССР / отв. ред. Б. Р. Виппер, Т. Н. Ливанова. – М. : Наука, 1969. – 472 с.

7. *История* европейского искусствознания : в 2 кн. Кн. 2 : Вторая половина XIX века – начало XX века (1871–1917). Ин-т истории искусств М-ва культуры СССР / отв. ред. Б. Р. Виппер, Т. Н. Ливанова. – М. : Наука, 1969. – 293 с.

8. *Прокопцова, В. П.* Эпоха и стиль: к вопросу о периодизации истории искусств и формировании искусствоведческих терминов / В. П. Прокопцова // Прырода, чалавек, культура : матэрыялы Міжнар. навук. канф. : у 2 ч. / рэдкал.: М. А. Бяспалая, І. Л. Коган, А. І. Смолік. – Мінск : БДУ культуры, 2003. – Ч. 1. – С. 318–326.

9. *Прокопцова, В. П.* Компаративное искусствоведение : проблемы исследования / В. П. Прокопцова // Актуальные проблемы мировой художественной культуры : материалы Междунар. науч. конф., Гродно, 25–26 марта 2004 г. / отв. ред. У. Д. Розенфельд : в 2 ч. – Гродно : ГрГУ, 2004. – Ч. 1. – С. 18–22.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Дадатковая

1. *Асафьев, Б.* Теория музыкально-исторического процесса как основа музыкально-исторического знания / Б. Асафьев // Задачи и методы изучения искусств. – Пб. : Academia, 1924. – С. 63–80.

2. *Бахтин, М. М.* К методологии гуманитарных наук / М. М. Бахтин // Эстетика словесного творчества. – М. : Искусство, 1979. – С. 361–373.

3. *Блауберг, И. В.*Становление и сущность системного подхода / И. В. Блауберг, Э. Г. Юдин. – М. : Наука, 1973. – 270 с.

4. *Вельфин, Г.* Основные понятия истории искусств : Проблема эволюции стиля в новом искусстве / Г. Вельфин. – СПб. : Мифрил, 1994. – 427 с.

5. *Виппер, Б. Р.* Статьи об искусстве / Б. Р. Виппер. – М. : Искусство, 1970. – 591 с.

6. *Власов, В.Г.* Стили в искусстве : словарь / В. Г. Власов. – СПб. : Кольна, 1995. – 672 с. : ил.

7. *Гёте, И.-В.* Об искусстве : сб. / сост., вступ. ст. и примеч. А. В. Гулыги / И.-В. Гёте. – М. : Искусство, 1975. – 623 с. : ил.

8. *Золтан, Д.* Этос и аффект. История философской музыкальной эстетики от зарождения до Гегеля: пер. с нем. / Денеш Золтан. – М. : Прогресс, 1977. – 371 с.

9. *Из истории* музыкознания в Беларуси : Белорус. гос. акад. музыки : 1932–1992 : учеб. пособие / Г. С. Глущенко, Р. И. Сергиенко, К. И. Степанцевич [и др.]. – Минск : Белорус. наука, 2002. – 366 с.

10. *Каган, М. С.* Морфология искусства : Историко-теоретическое исследование внутреннего строения мира искусств / М. С. Каган. – Л. : Искусство, 1972. – 440 с.

11. *Марков, М.* Искусство как процесс : Основы функциональной теории искусства / М. Марков. – М. : Искусство, 1970. – 329 с.

12. *Нечай, О. Ф* Телевидение как художественная система / О. Ф. Нечай. – Минск : Наука и техника, 1981. – 256 с.

13. *Нечай, О.Ф.* Ракурсы : О телевизионной коммуникации и эстетике / О.Ф. Нечай. – М. : Искусство, 1990. – 119 с.

14. *О музыкальной* критике : Из высказываний современных зарубежных музыкантов / сост.-ред. В. Н. Брянцева. – М. : Сов. композитор, 1983. – 96 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

15. *Проблемы* искусствознания и художественной критики : межвузов. сб. / Ленингр. гос. ин-т им. А. А. Жданова. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1982. – 224 с.

16. *Пракапцова, В.П.* Асаблівасці развіцця мастацкай культуры і мастацкай адукацыі Навейшага часу / В. П. Пракапцова // Актуальные проблемы мировой художественной культуры : материалы Междунар. науч. конф. : в 2 ч. / под ред. У. Д. Розенфельда. – Гродно : ГрГУ, 2002. – Ч. 1. – 317 с.

17. *Серов, А.Н.* Музыка, музыкальная наука, музыкальная педагогика / А. Н. Серов // Статьи о музыке. Вып. 6 (1863–1866). – М. : Музыка, 1990. – С. 176–212.

18. *Философия* искусства в прошлом и настоящем / НИИ теории и истории изобраз. искусств ордена Ленина Акад. художеств СССР ; Сектор истории эстет. учений. – М. : Искусство, 1981. – 423 с.

19. *Шестаков, В. П.* От этоса к аффекту : История музыкальной эстетики от Античности до XVIII века / В. П. Шестаков. – М. : Музыка, 1975. – 351 с. : ил.

20. *Юдин, Б.* Методологический анализ науки / Б. Г. Юдин, В. С. Швырев. – М. : Знание, 1980. – 64 с.

21. *Юлдашев, Л. Г.* Искусство : философские проблемы исследования / Л. Г. Юлдашев. – М. : Мысль, 1981. – 247 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці студэнтаў

10 балаў

Студэнт прадэманстраваў бліскучыя веды па гісторыі мастацтвазнаўства, перыядызацыі мастацтва і мастацтвазнаўства, бездакорна выконваў усе заданні на працягу семестра, падчас адказу паказаў высокую эрудыцыю, талент, творчыя здольнасці, патрэбны ўзровень абагульнення, выкарыстаў пры гэтым нестандартныя прыёмы і метады.

9 балаў

Студэнт паказаў сістэматычныя і глыбокія веды па гісторыі мастацтвазнаўства, перыядызацыі мастацтва і мастацтвазнаўства, выявіў уменні свабоднага выканання вучэбнага задання, прадугледжанага праграмай курса, нестандартны падыход, адпаведныя метады і прыёмы.

8 балаў

Студэнт паказаў поўнае разуменне і глыбокае веданне вучэбнага матэрыялу з невялікімі недакладнасцямі ў адным з пытанняў, якія студэнт змог самастойна выправіць пасля заўваг экзаменатара.

7 балаў

Студэнт даў добры самастойны адказ, прадэманстраваў поўнае разуменне і добрыя веды па тэорыі і гісторыі мастацтвазнаўства, але ў адказе не хапае аргументацыі, паслядоўнасці або ў практычнай частцы задання былі дапушчаны хібы.

6 балаў

Студэнт даў правільны адказ, раскрыў асноўны змест курса, прадэманстраваў веды і разуменне вучэбнага матэрыялу, пры гэтым дапусціў нязначныя памылкі ў адным з пытанняў, якія змог самастойна выправіць.

5 балаў

Студэнт раскрыў асноўны змест пытанняў, паказаў дастатковыя веды па гісторыі мастацтвазнаўства і разуменне жанравых разнавіднасцей мастацтвазнаўчых прац, але дапусціў непаслядоўнасць у адказе і нязначныя памылкі ў тэарэтычных пытаннях і практычным заданні.

4 балы

Студэнт праявіў веданне азначэнняў, асноўных паняццяў курса і зыходных дэфініцый, назваў жанравых разнавіднасцей мастацтвазнаўчых прац, пры гэтым адказ быў няпоўным і сла-

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ба аргументаваным, ва ўсіх экзаменацыйных пытаннях былі дапушчаны памылкі.

3 балы

Студэнт дапусціў памылкі ў азначэннях, неразуменне асобных пытанняў, фрагментарнасць ведаў, адказ на тэарэтычныя пытанні ці выкананне практычнага задання былі магчымыя толькі пры дапамозе выкладчыка.

2 балы

Студэнт не раскрыў экзаменацыйнае заданне, у адказе адсутнічалі азначэнні, былі дапушчаны істотныя памылкі; дадатковыя пытанні выкладчыка не выявілі наяўнасць ведаў па дысцыпліне.

1 бал

Студэнт адмовіўся ад адказу або пры адказе скажае сэнс, неўпарадкавана і няўпэўнена выкладае матэрыял, паказвае няведанне тэарэтычнага матэрыялу, адчувае цяжкасці ў разуменні стандартных пытанняў і не можа правільна адказаць на іх.

Пералік
рэкамендаваных сродкаў дыягностыкі

Для кантролю і самакантролю ведаў студэнтаў выкарыстоўваецца дыягнастычны інструментарый, які мае рознаўзроўневы характар і выкарыстоўваецца комплексна.

1. Праблемныя, творчыя заданні, якія прадугледжваюць аналітычную працу і нефармалізаваны адказ.
2. Эмпірычнае азнаямленне з публікацыямі вядучых сучасных мастацтвазнаўцаў і вуснае рэцэнзаванне іх прац.
3. Пісьмовыя распрацоўкі ў розных мастацтвазнаўчых жанрах: рэцэнзія (на пэўны артэфакт ці манаграфічнае выданне), артыкул (па праблемах развіцця розных відаў мастацтва ці творчасці асобных мастакоў ці кампазітараў) і інш.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА КУРСАВЫХ РАБОТ

1. Інтэрпрэтацыя тэмы Радзімы ў творчай спадчыне М. К. Рэрыха.
2. Праблема ўзаемадзеяння класічнай і эстраднай музыкі (тэарэтыка-метадалагічны аспект).
3. Увасабленне тэмы любві ў рускай і беларускай музыцы XX ст.
4. Паэтыка танца ў кінамастацтве.
5. Лялечны тэатр Пятрушкі і руская тэатральная культура XIX ст.
6. Фенаменалогія героя ў кінамастацтве Фрыца Ланга.
7. Тэма Раства Хрыстова ў жывапісе.
8. Танцавальныя эпізоды ў драматургіі рускай оперы XIX ст.
9. Ракако – вядучы стыль у мастацтве Францыі эпохі праўлення Людовіка XV.
10. Карціны прыроды ў музыцы і выяўленчым мастацтве.
11. Сімяон Полацкі і яго роля ў станаўленні руска-беларускага тэатра.
12. Мастацка-крытычная думка Расіі 50–60-х гг. XIX ст. у ацэнцы А. М. Сярова і У. У. Стасава.
13. Жаночы партрэт у заходнееўрапейскім мастацтве (ад Антычнасці да канца Новага часу).
14. Генезіс і эвалюцыя стылю мадэрн у заходнееўрапейскім мастацтве мяжы XIX–XX стст.
15. Тэарэтычныя праблемы ўзаемадзеяння выяўленчага і музычнага мастацтва.
16. Увасабленне твораў Васіля Быкава ў беларускім музычным мастацтве.
17. Экран і літаратура: метады мастацкага ўзаемадзеяння.
18. Сон і яго бачанне ў гістарычнай дынаміцы мастацкай культуры.
19. Эвалюцыя мюзікла на французскай сцэне.
20. Месца пленэра ў выяўленчым мастацтве.
21. Цыкл і цыклічнасць у жывапісе і музыцы.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

Вучэбнае выданне

МАСТАЦТВАЗНАЎЧЫ СЕМІНАР

Тыпавая вучэбная праграма
для ўстаноў вышэйшай адукацыі
па спецыяльнасці 1-21 04 02 Мастацтвазнаўства (па напрамках),
напрамку спецыяльнасці 1-21 04 02-05 Мастацтвазнаўства
(інтэграванае)

Карэктар В.Б.Кудласевіч
Тэхнічны рэдактар Л.М.Мельнік

Падпісана ў друк 2013. Фармат 60х84 $^{1}/_{16}$.
Папера пісчая № 2. Рызаграфія.
Ум. друк. арк. 1,12. Ул.-выд. арк. 0,71. Тыраж экз. Заказ .

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў».
ЛИ № 02330/0003939 ад 19.05.2011.
Вул. Рабкораўская, 17, 220007, г. Мінск.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ